

รายงานการวิจัย

ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจโรงงานอุตสาหกรรมยางพารา
ใน 5 จังหวัดภาคใต้

รองศาสตราจารย์สมแก้ว รุ่งเลิศเกรียงไกร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุพาวดี สมบูรณ์กุล

ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด และบทบาทความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจโรงงานอุตสาหกรรมยางพารา และปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาบทบาทความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจโรงงานอุตสาหกรรมยางพารา ประชากรคือ กิจการในอุตสาหกรรมยางพาราที่มีรายชื่อปรากฏในทำเนียบอุตสาหกรรมของ 5 จังหวัดในภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสงขลา นครศรีธรรมราช ตรัง พัทลุง และสตูล กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารธุรกิจ/เจ้าของกิจการและเป็นผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจและดูแลงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์และความสัมพันธ์กับชุมชนของกิจการที่ถูกเลือกด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย (purposive sampling) รวมทั้งสิ้น 88 ตัวอย่าง และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่สร้างขึ้นด้วยแบบ Semi-qualitative ระดับความเชื่อมั่น 95%

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปของอุตสาหกรรมยางพารา ร้อยละ 52.3 ของกิจการกลุ่มยางพารา ตั้งอยู่ในจังหวัดสงขลา จำนวนผู้บริหารในกิจการอยู่ระหว่าง 3-10 คน ร้อยละ 80 มีพนักงานระดับปฏิบัติการต่ำกว่า 100 คน และร้อยละ 70 มีคนงานต่ำกว่า 200 คน เงินลงทุนครั้งแรกของกิจการ ร้อยละ 51.1 อยู่ในช่วง 1-50 ล้านบาท ร้อยละ 22.7 ของกิจการเปิดนานกว่า 20 ปี ร้อยละ 46.6 จดทะเบียนเป็นโรงงานผลิตยางแผ่น ยางเครป และน้ำยางข้น และ ส่งออกร้อยละ 23.2 ของกิจการส่งออก

2. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกว่า 6 ปีขึ้นไป ร้อยละ 94.3 เป็นคนไทย ร้อยละ 93.2 เป็นชาวพุทธ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีทั้งหญิงและชาย ร้อยละ 88.6 มีอายุ 31 ปีขึ้นไป และร้อยละ 19.3 ตอบว่าต้องดูแลกิจการในกลุ่มมากกว่า 1 แห่ง มีทั้งกิจการประเภทเดียวกันในจังหวัดอื่นและกิจการที่จดทะเบียนคนละประเภทในจังหวัดเดียวกัน

3. แนวคิดและบทบาทความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้บริหารร้อยละ 78.4 ยืนยันว่ากิจการที่ตนดูแลมีแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคม และผลการดำเนินการของกิจการยางพาราเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมต่อกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลางถึงมากในเกือบทุกกิจกรรม

4. ปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาบทบาทความรับผิดชอบต่อสังคม กิจการยางพาราเรียงลำดับปัญหาที่ประสบ ร้อยละ 75.6 เชนิจกับภาวะขาดแคลนแรงงาน ร้อยละ 40.2 มักได้รับการร้องขอการสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนบ่อยครั้ง ร้อยละ 32.9 ระบุว่ารัฐบาลไม่ดูแล

เท่าที่ควรและกิจการต้องช่วยตัวเอง กิจการร้อยละ 29.3 เคยถูกร้องเรียนเรื่องน้ำเสียและโรงงาน
ส่งกลิ่นเหม็น ร้อยละ 18.3 เจอปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงงาน ในขณะที่ร้อยละ 9.8
มองว่ากฎหมายไม่ยืดหยุ่น และร้อยละ 4.9 ระบุว่ากิจการต้องเจอกับมาตรการกีดกันจากตลาด
ส่งออก

อุปสรรคในการดำเนินการความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ตามความเห็นของ
ผู้บริหารพบว่า ร้อยละ 55.6 กิจการมีงบประมาณเพื่อการนี้ไม่เพียงพอ ร้อยละ 25.9 ลูกคามีความ
หลากหลายไม่เข้าใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมที่แท้จริง และการร้องเรียนจากลูกค้าเรื่อง
สิ่งแวดล้อม ร้อยละ 20.4 รัฐบาลที่ถือแนวปฏิบัติไม่แน่นอน เลือกปฏิบัติและไม่ให้ความช่วยเหลือ
ร้อยละ 16.7 ปัญหาด้านกฎหมาย และร้อยละ 9.3 ด้านสื่อมวลชนเนื่องจากกิจการไม่ได้ทำการ
ประชาสัมพันธ์กิจการ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม คือ (1) กิจการบางพาราต้องเพิ่มความ
สนใจทั้งทางด้านกิจการดำเนินงานและการประชาสัมพันธ์ (2) ผู้ประกอบการสร้างความยั่งยืนของ
กิจการด้วยความเข้าใจบทบาทให้ชัดเจน (3) ภาครัฐและสมาคมธุรกิจบางพาราในภาคใต้ควรเข้ามา
มีส่วนร่วมกำหนดบทบาทและการดำเนินการCSRของกิจการในอุตสาหกรรม

คำสำคัญ : ความรับผิดชอบต่อสังคม อุตสาหกรรมบางพารา ภาคใต้

Abstract

The objective of the study is to investigate and attempt to bridge the widening gap between the growing sophistication of theory and practice of corporate social responsibility (CSR). The CSR of Para rubber industry, problems confronting the development of CSR were examined. The methods, the industry population were listed directory of five provinces, namely, Songkhla, Nakornsithammarat, Trang, Pattalung and Satun. A group of individuals from which purposive 88 samples were taken for measurement. Structured questionnaires of semi-qualitative were implemented at 95% of level of confidence.

The research findings included the Followings:

1) Para rubber industry profile revealed that 52.3 percent were located in Songkhla province, management level were 3-10 persons. Operational staffs were 80 percent of workforce below 100 persons; and 70 percent of workforce below 200 persons. Initial capital for investment, 51.1 percent, was in the range of 1-50 million baht. 22.7 percent of the industry have been operating more than 20 years. Registered corporate as crape rubber and concentrated latex, and 23.2 percent were export-oriented firms.

2) Management experience of industry executives were above 6 years, 94.3 percent were Thai Buddhists with bachelor degree attainment or higher. The study also revealed that 19.8 percent of respondents take responsibility more than 1 firms located in Songkhla and another provinces.

3) Concerning the corporate social responsibility, approximately 78.4 percent of executives stated that they emphasize the practice of corporate social responsibility relating to all stakeholders at moderate level of responsibility or higher in all aspects.

4) Problems and obstacles confronting the industry roles and practices of CSR were itemized as follows: Para industry overall problems 75.6 percent, labor shortage 40.2 percent, community complaints 32.9 percent, lack of government support 29.3 percent, Complaint on waste water pollution and environment management system 18.3 percent, legal enforcement inflexible 9.8 percent, and export barriers 4.9 percent.

Operational scheme on CSR stated that their enterprises have inadequate budget, 55.6 percent. Variety of customers did not understand the roles and practices of CSR. Customers

complaints on environmental issues 20.4 percent. Government policy on CSR was inaccurate, 20.4 percent, industry legal constraint 16.7 percent and lack of mass communication and public relation on CSR 9.3 percent.

The recommendations included: (1) Para rubber industry publicize their roles and practices of CSR, especially via mass communication and public relation; (2) entrepreneurs sustainability will also base on CSR, and (3) Public sectors and Southern Para Rubber associations should regularly participate in the roles and practices of CSR.

Keywords : Corporate Social Responsibility , Rubber Industry, Southern Thailand